

значительно ухудшается способность удерживать части данных. При длительном пребывании под воздействием агрессивной когнитивной нагрузки резко возрастает вероятность ошибок при выполнении задачи, замедляется скорость принятия решений, увеличивается вероятность появления «аналитического паралича» (многократное взвешивание всех «за» и «против», следствием чего становится бездействие).

Изучение влияния, которое оказывают подобные стресс факторы, позволит выработать принципы противодействия, а возможно и механизмы адаптации, которые в последствии, вероятно, будут внедрены в учебный процесс для более эффективной подготовки стрелков.

Список библиографических ссылок

1. Andersson G., Hagman J., Talianzadeh R., Svedberg A., Larsen H. C. Effect of cognitive load on postural control. *Brain Research Bulletin*. 2002. Vol. 58, Iss. 1. Pp. 135–139. DOI: [https://doi.org/10.1016/S0361-9230\(02\)00770-0](https://doi.org/10.1016/S0361-9230(02)00770-0).

2. Paas F., Sweller J. An Evolutionary Upgrade of Cognitive Load Theory: Using the Human Motor System and Collaboration to Support the Learning of Complex Cognitive Tasks. *Educational Psychology Review*. 2012. Vol. 24, Iss. 1. Pp. 27–45. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10648-011-9179-2>.

3. Paas F., Tuovinen J. E., Tabbers H. K., Van Gerven P. W. M. Cognitive load measurement as a means to advance cognitive load theory. *Educational Psychologist*. 2003. Vol. 38, Iss. 1. Pp. 63–71. DOI: https://doi.org/10.1207/S15326985EP3801_8.

4. Луценко И. С., Бальва А. Ф. Влияние локальной гипотермии на результативность стрельбы в условиях дефицита времени // Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. матеріалів конф. (м. Харків, 21 квіт. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки. Харків, 2017. С. 45–49.

Поступила в редколлегию 06.04.2019

УДК 351.74

Я. В. ЛЮБУТИНА,

курсант факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

М. М. БОНДАРЕНКО,

*старший інспектор роти № 3 Батальйону патрульної служби
поліції особливого призначення*

Головного управління Національної поліції в Харківській області

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МАСКУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В ОПЕРАТИВНІЙ ОБСТАНОВЦІ

Розглянуто питання необхідності маскування, основні принципи маскування, які використовуються поліцейськими в оперативній обстановці з використанням штатного однострою, а також розглянуто результати експериментальних досліджень.

Ключові слова: *поліцейський, національна поліція, екстремальні умови, оперативна обстановка, екстремальні ситуації, маскування.*

Актуальністю даного питання є необхідність виконання покладених на Національну поліцію завдань згідно до положень Закону України «Про національну поліцію», а саме завдань, зазначених у ст. 2:

Стаття 2. Завдання поліції

1. Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах:

1) забезпечення публічної безпеки і порядку;

- 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- 3) протидії злочинності;
- 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Варто зазначити, відповідно до повідомлень Департаменту комунікації Національної поліції України з дня створення Національної поліції загинули 24 поліцейських і понад 1,1 тисячі отримали поранення.

Розглядаючи окремі випадки загибелі і травмування правоохоронців ми можемо зробити висновки, що в окремих випадках причиною настання негативних наслідків стало не належне використання, порушення правил маскуванню, а у деяких випадках навіть нехтування необхідністю використовувати маскуванню взагалі.

Так, наприклад, 29 вересня 2011 року у Одеській області на трасі Одеса – Мелітополь біля повороту на село Кошари під час спроби затримання професійного кілера, громадянина Росії Аслана Дикаєва та його поплічників, останній зміг ідентифікувати засідку правоохоронців та застосувати зброю і бойові гранати. Наслідками провальної операції стало 3 загиблих та 3 важкопоранених правоохоронця. Злочинці з місця події зникли на автомобілі.

23 серпня 2016 року, у селі Бабинці Борщівського району Тернопільської області чоловік застрелив свою дружину, після чого вбив двох поліцейських, що приїхали на виклик і поранив ще двох. Коли факт убивства дружини підозрюваного підтвердився, за сигналом тривоги було задіяно додатково два десятки поліцейських. Всі правоохоронці були належно екіпіровані – зі зброєю, в бронежилетах, у шоломах. За даними поліції, один силовик загинув від попадання дробу в артерію на шиї, а інший – від поранення трохи вище серця, поряд з пластиною бронежилета. Слід зауважити, що злочинець був професійним мисливцем, а поліцейських, якій загинув першим здійснив фатальну помилку демаскувавши себе.

Наукова новизна. Варто зазначити, що дослідження діяльності працівників правоохоронних органів в штатних та екстремальних ситуаціях, вивчали науковці різних сфер, зокрема: педагогічної В. Горайнов, М. Корольчук, С. Кубіцький, Є. Левін, В. Лефтеров, О. Федоренко, Г. Яворська; психологічної О. Охременко, О. Тімченко, М. Чуносів С. Гіренко; юридичної М. Ануфрієв, О. Бандурка, О. Джафарова, Д. Денисюк, С. Кузніченко, О. Синявська, С. Шатрава, І. Власенко. Т. Шевченко.

Варто зазначити, що, не дивлячись на велику увагу, приділену забезпеченню особистої безпеки поліцейських, питанню маскуванню приділяється увага лише в контексті роботи спеціальних підрозділів. У нашій роботі ми розглядаємо питання маскуванню працівників інших підрозділів та служб Національної поліції України.

Практична значимість даної роботи полягає у необхідності забезпечити навчання поліцейських основам маскуванню в системі початкової та професійної підготовки з метою застосування ними набутих практичних навичок за для забезпечення власної безпеки та виконання покладених законом обов'язків та повноважень.

Маскування – це один з способів, який спрямований на прихованість від противника об'єктів і підрозділів, на введення противника в оману відносно наявності, складу, дій і намірів.

Варто зазначити, що поліцейські, під час несення служби не мають штатних засобів маскуванню і можуть лише покладатися на способи та методи маскуванню.

Нами було проведено дослідження, метою якого було встановити ефективність маскуванню поліцейського в штатному однострої без використання додаткових засобів маскуванню. Для цього була імітована ситуація, коли поліцейський знаходиться при виконанні своїх службових обов'язків у повсякденному однострої та веде спостереження за правопорушником.

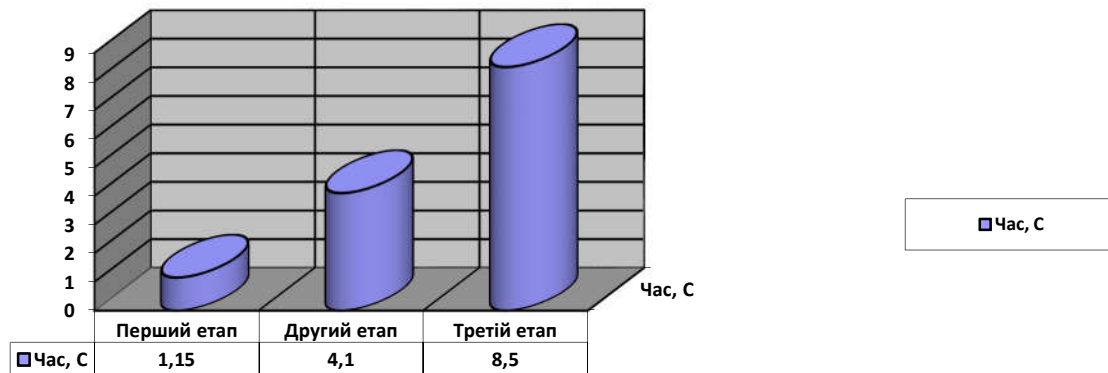
Основним завданням експерименту було встановити ефективність маскування по трьом критеріям: кольорове маскування, світломаскування, звукове маскування.

Перед контрольною групою ставилося завдання ідентифікувати поліцейського. Зараховувався час, за який умовний правопорушник зможе вказати на поліцейського, який веде спостереження.

На першому етапі поліцейський рухався із сторони в сторону, імітував розмови по телефону та мав при собі яскравий предмет. На першому етапі швидкість ідентифікації поліцейського у середньому була не більше 1,15 секунди.

На другому етапі поліцейський стояв на місці, але рухав руками та «крутився» навколо себе. Середня швидкість ідентифікації поліцейського складала 4,1 секунди.

На третьому етапі поліцейський стояв не рухаючись, частково закритий укриттям та знаходився у тіні. Середня швидкість ідентифікації складала 8,5 секунд. При цьому слід зазначити, що умовний правопорушник чітко знав, що у полі зору перебуває поліцейський.

Таким чином можна зробити висновок, що використання основних правил та методів маскування, без використання будь-яких додаткових елементів маскування, значно підвищує ефективність маскування і, як наслідок, підвищує ефективність виконання покладених на поліцейського завдань.

Висновки. За для забезпечення виконання покладених на Національну поліцію обов'язків та забезпечення особистої безпеки поліцейських при виконанні повноважень ми пропонуємо наступне:

1. Розглядати у системі професійної підготовки та початкової підготовки питання маскування поліцейських.
2. Особливу увагу приділяти демаскуючим поліцейського діям та обставинам.
3. Ввести питання маскування до тематичних планів з тактичної та тактико-спеціальної підготовки в рамках підготовки у закладах вищої освіти системи МВС.
4. Приділяти увагу саме практичному відпрацюванню маскування поліцейськими в рамках службової підготовки.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.03.2019).
2. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / кол. авт.: Т. П. Мінка (керівник) та ін. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.
3. Про боротьбу з тероризмом : закон України від 20.03.2003 № 638-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15> (дата звернення: 20.03.2019).
4. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях : закон України від 18.01.2018 № 2268-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19> (дата звернення: 20.03.2019).

5. Ануфрієв М. І. Організаційно-правові засади управління безпекою життєдіяльності працівників органів внутрішніх справ України : наук.-практ. посіб. Харків : Ун-т внутр. справ, 1998. 32 с.
6. Бандурка А. М. Генерал милиции советует и предупреждает : учеб. пособие. Харьков : Ун-т внутр. дел, 1998. 256 с.
7. Бандурка О. М., Шаша І. К., Власенко І. В., Бортнічук П. М. Основи охорони праці та охорона праці в діяльності ОВС. Харків : Ун-т внутр. справ, 2003. 288 с.
8. Власенко І. В. Удосконалення професійної підготовки працівників ОВС. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2006. Вип. 35. С. 356–360.
9. Власенко І. В. Проблеми особистої безпеки працівників правоохоронних органів // Проблеми вдосконалення професійної майстерності працівників ОВС в бойовій підготовці : матеріали наук.-практ. конф. (м. Одеса, 31 жовт. 2008 р.) / МВС України, Одес. держ. ун-т внутр. справ. Одеса, 2008. С. 11–13.
10. Шевченко Т. В. Критеріальні дослідження ефективності дій малих оперативних груп // Наукове забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України : зб. тез доп. VIII наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 берез. 2017 р.). Харків : НАНГУ, 2017. С. 127–130.
11. Шевченко Т. В. Екстремальні умови під час виконання повноважень поліцейськими та їх вплив на гарантування особистої безпеки поліцейського. *Право і суспільство*. 2017. № 2, ч. 2. С. 135–139.

Надійшла до редколегії 24.03.2019

УДК 351.745.(477):[005.962:005.584]

А. Ю. МАРТИШКО,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0001-6203-356X>;

О. С. РЯБУХА,

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0001-7402-0395>

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

На основі аналізу наукової літератури та нормативних документів, що регламентують організацію фізичної підготовки в підрозділах Національної поліції України, визначено систему методів контролю фізичної підготовленості працівників поліції, висвітлено їх класифікацію. Вивчено різні наукові позиції щодо зазначеної проблеми. Обґрунтовано позицію, що лише комплексне поєднання методів контролю сприятиме підвищенню якості освітнього процесу.

Ключові слова: методи контролю, об'єкт дослідження, фізична підготовленість, працівник поліції.

Навчання з фізичної підготовки передбачає формування та вдосконалення в працівників Національної поліції України різноманітних рухових якостей, знань, умінь і навичок, що здатні забезпечити максимальну ефективність їх роботи як у повсякденній професійній діяльності, так і в разі виникнення екстремальних ситуацій [1]. При цьому якісна реалізація завдань фізичної підготовки, що передбачають формування та вдосконалення таких